VLAAMSE WETENSCHAPPELIJKE VERENIGING VOOR JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Implementatie Standaard Vaccinaties

bericht voor coördinatoren

Nieuwsbericht Vaccinaties n°4 **Leuven, 8 april 2008**

Inleiding

De coördinator vaccinaties is voor de CLB-vaccinatoren het eerste aanspreekpunt i.v.m. vragen over de correcte uitvoering van de aanbevelingen in de Standaard Vaccinaties. Bijna alle antwoorden op de vragen zijn terug te vinden in de Standaard Vaccinaties. Om op een snellere en eenvoudigere manier een antwoord te vinden, bestaat er op www.vwvj.be een rubriek 'vragen van CLB' in het deel 'Vaccinatie'. Hierin worden vaak gestelde vragen opgesomd met hun antwoorden.
Bij het begin van het schooljaar 2006-2007 werden de eerste vragen met antwoorden op de website geplaatst. Ondertussen stelden de coördinatoren vaccinaties nog meer vragen aan de VWVJ. Hieronder kan u per onderwerp een overzicht vinden van de meest gestelde vragen met hun antwoorden. Dit kan uiteraard ook op de website gevonden worden onder 'vragen van CLB'.
Coördinatoren vaccinaties die geen antwoord vinden op hun vraag in de Standaard Vaccinaties of op de website van de VWVJ kunnen hiervoor steeds terecht bij anouk.vanlander@vwvj.be.

Vraag en antwoord

Toestemming voor vaccinatie

❖ *Hoelang is een toestemmingsbrief voor vaccinatie geldig?*

Een toestemmingbrief is 2 jaar geldig.

❖ *Kan een leerling toestemming geven voor vaccinatie?*

Volgens de huidige wetgeving kan een vaccinatie pas worden toegediend nadat men hiervoor van de meerderjarige leerling of de ouders, voogd of de persoon die de minderjarige leerling onder zijn hoede heeft een schriftelijke toestemming heeft ontvangen.

❖ *Zorgt het vermelden van de bijwerkingen van het vaccin op de toestemmingsbrief er niet voor dat de vaccinatiegraad zal dalen?*

Het CLB streeft naar een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad bij de leerlingen die het begeleidt. Dit neemt niet weg dat de ouders of meerderjarige leerlingen, die een keuze moeten maken, recht hebben op informatie. Ze moeten geïnformeerd worden over de meest voorkomende nevenwerkingen om te kunnen spreken over een 'informed consent'.

❖ *Is een schriftelijke toestemming voor 'ontbrekende inentingen' geldig?*

Neen. Op de toestemmingsbrief moet gespecifieerd worden welk vaccin aangeboden wordt. In de Standaard Vaccinaties zit in Bijlage 3 14/14 een voorbeeldbrief voor toestemming voor inhaalvaccinaties.

Vaccineren

❖ *Moet de spuit ontlucht worden?*

Het ontluchten van de voorgevulde spuiten (vb. TETRAVAC™, Tedivax® pro Adulto) is niet nodig. De lucht die aanwezig is, dient in feite om spuit en naald te purgeren.
Voor de vaccins die nog moeten worden opgetrokken (vb. MMR-Vax, HBVAXPRO®) raden we aan een grote luchtbel zo ver te verwijderen dat zij niet meer zichtbaar is, zonder daarbij de zuiger zo ver door te drukken dat vaccin uit de naald wordt gespoten. Het 'eindeloos' tikken tegen de spuit om ook het laatste minieme luchtbelletje te verwijderen is niet nodig.

❖ *Moeten handschoenen worden voorzien?*

Neen. Handschoenen zijn enkel nodig indien het waarschijnlijk is dat er contact zal zijn met mogelijke lichaamsvochten of indien de vaccinator open letsels heeft aan de handen.

❖ *Welke intramusculaire injectietechniek wordt aangeraden?*

Deze vraag zal in het volgende nieuwsbericht beantwoord worden.

De koudeketen

❖ *Waar moeten de isomo-platen worden aangebracht in een koelkast voor huishoudelijk gebruik?*

De Standaard Vaccinaties adviseert om bij koelkasten voor huishoudelijk gebruik waarin het vriesvak in hetzelfde compartiment zit als het koelvak (zie afbeelding), het vriesvak af te schermen met isomo-platen om te voorkomen dat de temperatuur in het bovenste deel van de koelkast te laag zou zijn. Het is niet de bedoeling de wand van de koelkast te bekleden met isomo-platen om contact tussen vaccins en de koelkastwand te voorkomen.

❖ *Moet de koelbox gekoeld worden voor het transport van vaccins?*

Bij vaccinatie in de school worden vaccins, gedurende maximum een halve dag, vervoerd in een isolatiedoos, koeltas of koelbox. Omdat het risico op onderkoeling reëel is, wordt het gebruik van koelelementen in koeltassen of -boxen afgeraden. Op voorwaarde dat de vaccins maximaal een halve dag in een koeltas of -box worden opgeborgen, is min./max. temperatuurmeting overbodig.

VWVJ, Onze Lieve Vrouwstraat 42, B-3000 Leuven Tel 016/30.89.40 Fax 016/30.89.9 E-mail info@vwvj.be Website www.vwvj.be

Indien men er toch voor kiest in koelboxen koelelementen te gebruiken, dan moet men in elk geval min/max temperatuurmeting doen zolang er vaccins in de koelbox aanwezig zijn. De ongebruikte vaccins worden na de vaccinatie op school onmiddellijk rechts vooraan terug in de koelkast geplaatst (volgens het FIFO principe, zie Standaard Vaccinaties Deel II-2-3-1). Men zorgt ervoor deze vaccins bij de eerstvolgende zitting te gebruiken.

Vaccinatieschema–inhaalvaccinaties

❖ *Wat met leerlingen die voor DTPa-IPV enkel 3 inentingen kregen als zuigeling?*

Indien het pas later werd opgemerkt en de leerling kreeg DTPa-IPV in het eerste leerjaar, is er geen probleem. Indien de leerling geen DTPa-IPV kreeg in het eerste leerjaar, moet dit zo snel mogelijk worden ingehaald. De leerling was gedurende die tijd wel onderbeschermd voor difterie, tetanus, pertussis en polio. Nadien volgt vaccinatie met dT om de 10 jaar.

❖ *Is een DTPa-IPV booster nodig in het eerste leerjaar indien het kind volgens het Nederlandse schema werd gevaccineerd en dus al een booster DTPa-IPV kreeg op de leeftijd van 4 jaar?*

Volgens het Nederlandse schema wordt DTPa-Hib-IPV toegediend op 2, 3, 4 en 11 maanden, gevolgd door DTPa-IPV op 4 jaar en DT-IPV op 9 jaar.
Indien het kind DTPa-IPV kreeg volgens het Nederlands schema tot en met de leeftijd van 4 jaar, is een booster in het eerste leerjaar niet nodig, een herhaling van dT is nodig na 10 jaar.

❖ *Wanneer werd gestart met het vaccineren van zuigelingen tegen HBV?*

Vaccinatie tegen HBV van zuigelingen is gestart begin 1999, en van 12 jarigen tijdens het schooljaar 1999-2000. De eerste gevaccineerde zuigelingencohorte zal dus in 2011 overwegend in het eerste secundair onderwijs zitten.

❖ *Wanneer moet het CLB inhaalvaccinaties aanbieden?*

Volgens het Ministerieel besluit tot bepaling van het vaccinatieschema ten behoeve van de CLB's (15 maart 2004) moet naar aanleiding van elk algemeen en gericht consult de vaccinatiestatus van alle begeleide leerlingen nagekeken worden en zo nodig inhaalvaccinaties worden aangeboden. Het centrum biedt minstens inhaalvaccinaties aan die betrekking hebben op de vaccins tegen mazelen, bof en rode hond, tegen poliomyelitis, difterie, tetanus en eventueel kinkhoest, tegen hepatitis B (voor zover de betreffende kinderen reeds in aanmerking kwamen voor vaccinatie met gratis vaccins) en tegen meningokokken van serogroep C.

❖ *Hoe lang moet gewacht worden om te vaccineren na een HPV-vaccinatie?*

De simultane toediening van Gardasil® met andere vaccins is bestudeerd en bevestigd voor het HBV vaccin HBVAXPRO. Op theoretische gronden is het aannemelijk dat ook simultane toediening met elk ander geïnactiveerd vaccin geen nadelige invloed zal hebben op de immuunrespons. Studies met betrekking tot de gelijktijdige toediening met dTaP-IPV-vaccin zijn in uitvoering. In afwachting van resultaten van verder onderzoek wordt een interval van 2 weken aanbevolen tussen Gardasil® en elk ander vaccin, behalve HBVAXPRO. Voor de simultane toediening van Cervarix® met andere vaccins zijn momenteel geen gegevens beschikbaar, en dit is om die reden niet aan te bevelen. Hier moet een interval van minimum 2 weken gerespecteerd worden. Als het respecteren van dit interval na Gardasil® of Cervarix® niet haalbaar blijkt (bv. omwille van een geplande dT vaccinatie in het consult van het 3e jaar secundair onderwijs), en hierdoor deze herhalingsinenting in het gedrang zou komen, kan uitzonderlijk een korter interval overwogen worden en kan de dT vaccinatie dus toch toegediend worden.

Bijwerkingen

❖ *Hoe kunnen bijwerkingen van vaccinatie gemeld worden?*

De arts die een vermoedelijke bijwerking van vaccinatie vaststelt, kan deze melden aan het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking door middel van een gele invulfiche. De gele fiches worden verspreid via het Gecommentarieerd Geneesmiddelenrepertorium en driemaal per jaar via de Folia Pharmacotherapeutica. Sinds oktober 2006 is het mogelijk de gele fiche elektronisch in te vullen en als bijlage per e-mail terug te sturen naar het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking. De elektronische gele fiche is beschikbaar via www.health.fgov.be, klik achtereenvolgens "Geneesmiddelen", "Humaan gebruik", "Vigilantie", "Farmacovigilantie", "Formulier" (in de rechterkolom), en tenslotte "gele formulier - electronische versie".
In het kader van een integraal vaccinatiebeleid worden vermoedelijke bijwerkingen van vaccins, die gratis ter beschikking worden gesteld door de Vlaamse Gemeenschap, ook gemeld aan de coördinatie infectieziekten en vaccinaties (geert.top@wvg.vlaanderen.be). De gegevens die hierbij minimaal gevraagd worden, worden opgesomd in de Standaard Vaccinaties Deel I-3-25.
In geval van ernstige anafylaxie of gebruik van adrenaline na vaccinatie door het CLB moet voor de melding de formulieren worden gebruikt die te vinden zijn op www.vwvj.be onder Vaccinaties < formulieren CLB.

De Standaard Vaccinaties is up-to-date

De Standaard Vaccinaties moet een bruikbare handleiding blijven en wordt daarom regelmatig geactualiseerd. De aanpassingen zijn terug te vinden in bijlage en op de website van de VWVJ in de rubriek 'Vaccinaties' onder 'Standaard'.

Recente aanpassing:

- Basisvaccinatie Vlaanderen 2008

VWVJ, Onze Lieve Vrouwstraat 42, B-3000 Leuven Tel 016/30.89.40 Fax 016/30.89.9 E-mail info@vwvj.be Website www.vwvj.be

- Basisvaccinatieschema aanbevolen door de Hoge Gezondheidsraad 2008
- Aanpassing van de risico-analyse ter preventie van ernstige anafylaxie. De firma heeft ons gemeld dat M-M-R Vax® toch latex bevat.
- Aanpassing van de richtlijn voor het verwijderen van medisch afval in het CLB.

De coördinator Vaccinaties moet er voor zorgen dat deze wijzigingen alle vaccinatoren in het CLB bereiken, zodat elke vaccinator kan werken met de meest geactualiseerde versie van de Standaard Vaccinaties.

Vaccinatiegids van de Hoge Gezondheidsraad (HGR)

In 2007 publiceerde de HGR een volledig herziene vaccinatiegids op www.health.fgov.be/HGR_CSS en onder de vorm van een ringmap. Sindsdien kwam in december 2007 een herziening van de fiche over vaccinatie tegen infecties verzoorzaakt door het HPV en in februari 2008 een vernieuwd advies i.v.m. vaccinatie tegen kinkhoest. Beide fiches kan u ook in bijlage van deze nieuwsbrief terugvinden.

Anouk VANLANDER
Karel HOPPENBROUWERS

VWVJ, Onze Lieve Vrouwstraat 42, B-3000 Leuven Tel 016/30.89.40 Fax 016/30.89.9 E-mail info@vwvj.be Website www.vwvj.be